

# LUOMASSA SUOMALAISTA LUONNONVÄRIKARTTAA

*Idän kehräämö Oy  
Anniina Nykänen  
pääkehruri*

I	D	Ä	N
K	E	H	R
Ä	Ä	M	Ö

# IDÄN KEHRÄÄMÖ OY - JOTTA LANKA SOLJUISI PUIKOILLASI PAREMMIN



- ▶ Perustettu 4/2021, 1 omistaja
- ▶ Toimintaperiaatteet
  - ▶ Villasta maksettava hyvä hinta lampureille
  - ▶ Kasvivärjäys luonnonkasveilla tai viljellyillä kasveilla
  - ▶ Uudet kuidut ja innovaatiot villan kanssa kehruukoneissa; kiertotalous
  - ▶ Kotimaisuus
- ▶ MISSÄ OLEMME NYT?
  - ▶ Kehruu alkoi 5/2022
  - ▶ Värjäyksessä testattu muutamia kasveja

# MITÄ KASVIVÄRJÄYKSESTÄ ON OPITTU?

---

## Näkökulman vaihtaminen on edellytys uusien normaalien luomiselle

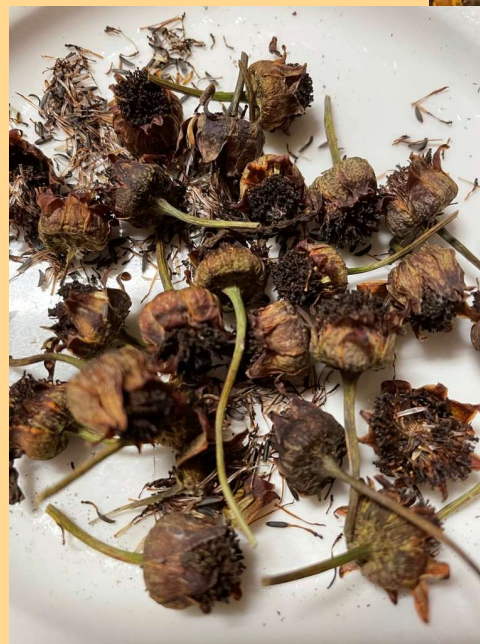
- ▶ Muita vaihtoehtoja värjäämislle ei edes harkittu
- ▶ Värit ovat ylellisyyttä; luonto värjää myös villaan laajan värikartan
- ▶ Värien kausittainen saatavuus on hyväksyttävä?
- ▶ ~~Kasvivärit ovat työläitä ja kalliita?~~
  - ▶ Matkan jatkuessa määrittyy myös hinta
  - ▶ Rutiinit ja isot erät vähentävät työtä
  - ▶ n. 5 kg värjääminen kerralla tavoitteena alkuvaiheessa

I D Ä N  
K E H R  
Ä Ä M Ö

# KELTAINEN /ORANSSI

---

- ▶ Sipuli
  - ▶ Saatavuus on hyvä
  - ▶ Varma ja monipuolinen
- ▶ Tiikerikaunosilmä
  - ▶ On riittoisa ja satoisa
  - ▶ Koko kasvin voi hyödyntää
  - ▶ Viljelijät?
- ▶ Karhunkääpä
  - ▶ Vahva väri ja riittoisa
  - ▶ Hankala saada?



# PUNAINEN/ ORANSSI

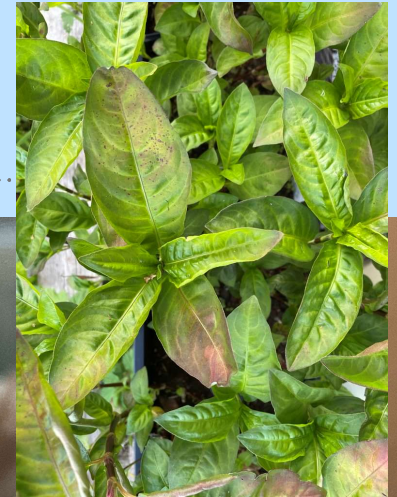
- ▶ Verihelttaseitikki 100 e/kg kuivattuna jalat ja lakit eroteltuina
  - ▶ Satoisa paikoitellen
  - ▶ Kerääjiä löytyy mutta uusia tarvitaan
  - ▶ Vahva ja luotettava väri
  - ▶ Riittoisa
- ▶ Veriseitikki
  - ▶ Harvinainen
  - ▶ Riittoisa, luotettava
- ▶ Morsinko
  - ▶ Keittovärjäyksellä melko riittoisa vaaleanpuna





# SININEN

- Morsinko jauheena Natural indigo Finlandilta
- Omaa kasvatusta kokeiluna (japaninväritatar ja morsinko)
- Viljelijöitä lisää?
- Säilytys? Kuivaus?
- Keltaisen tai punaisen päällevärjäyksellä uusia sävyjä



# VIHREÄ

---

- ▶ Mistä luotettava vihreä ilman rautaa?
- ▶ Lupiini ja keltasipuli harmaalle pohjalle
  - ▶ Harmaalle langalle kysyntää muutenkin
- ▶ Järviruoko (testaus vasta alussa)
  - ▶ Saatavuus heinäkuussa - >Säilytys
- ▶ Punasipuli (testaus alussa)
  - ▶ Hieman epäluotettava sekä värinlähteenä että valonkestoltaan
    - ▶ Saatavuus hyvä
- ▶ Lupiini
  - ▶ Saatavuus ja säilytys?
  - ▶ Värinkesto?





# CASE SAMETTIJALKA - MUMMON TUKISUKISTA VIOLETTIIN

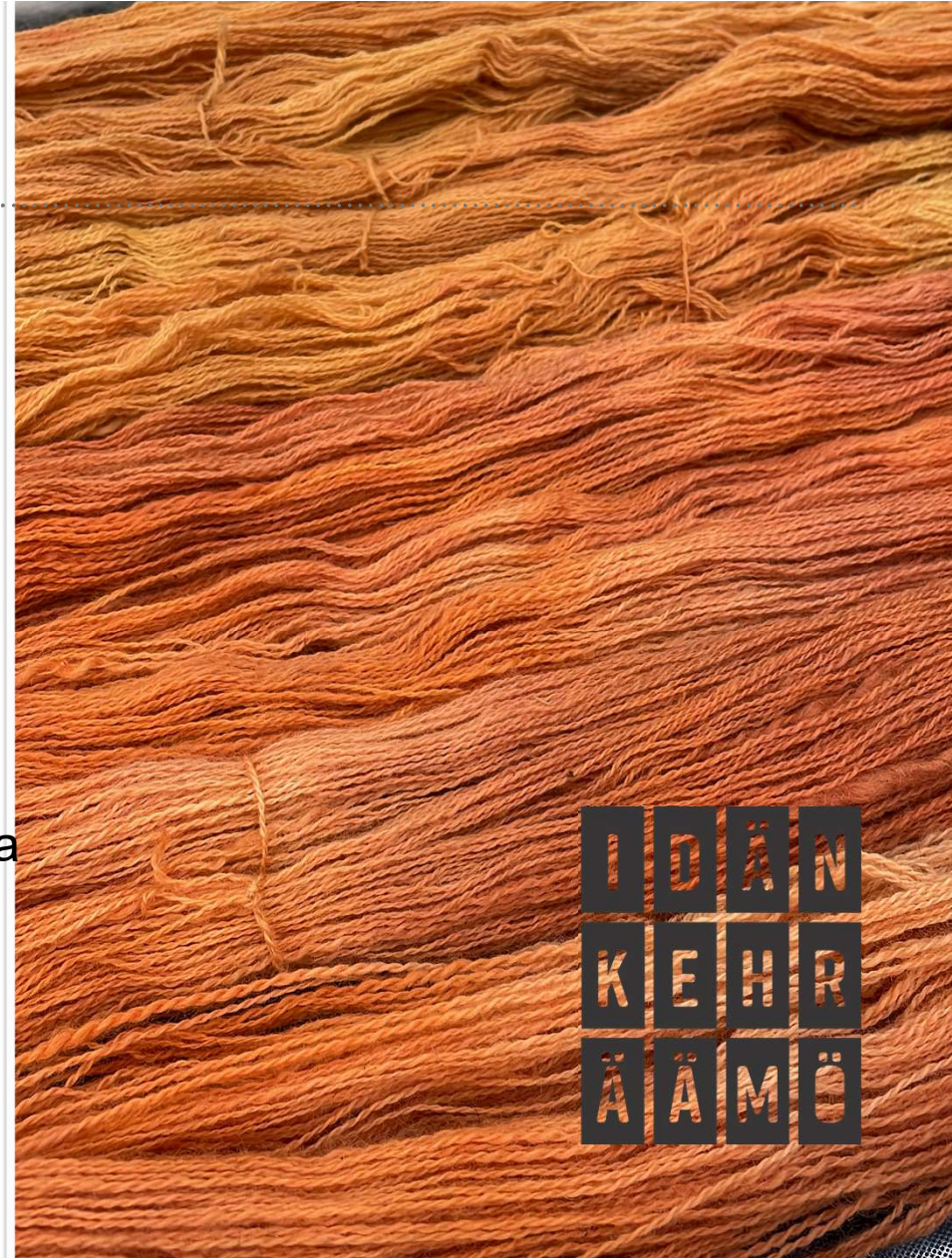
- ▶ Epäluotettava, melko satoisa
- ▶ Harrastajan unelma, kaupallisen käytön painajainen
- ▶ Eri värejä kuivattuna ja tuoreena, ph?, Lämpötila? -> eri värjäreillä eri muuttajat antavat erilaisen vasteen



# TOIMIVA VÄRIKASVI

---

- ▶ Helppo saada
- ▶ Antaa paljon väriä
- ▶ Antaa väriä myös suorassa kontaktissa materiaaliin
- ▶ Helppo käsitellä
  - ▶ useat sienet liian limaisia (tatin pillit)
  - ▶ Ei vaadi puhdistamista tai tarkkaa silppuamista
  - ▶ Toimii useissa lämpötiloissa samalla lopputuloksella
- ▶ Säilöttävissä
  - ▶ Kuivaus tai jopa pakastus



# MUITA SUUNTIA

- **Kasvipuretteet**
  - Pajun päälle värit tarttuvat epätasaisesti ja haaleammin
  - Muiden saatavuus epävarmaa
- **Muut materiaalit**
  - Selluloosakuidut
  - Kotimaiset villakankaat
  - Kierrätyskuidut
  - ekoprintti
- **Kylmävärjäys/pidennetty värjäysaika**
- **Eri villatyypin värjäytyvyyden tutkiminen**
- **Värien uuttaminen varastoon**

# MITEN JATKETAAN?

- Kuituvärjäys
  - Leena Koivusen laatima värikartta
- Laitteisto
  - Rakennetaan itse ja muokataan tarpeen mukaan
- Uudet kasvit
- Keruukanavat
  - Suorat yhteydenotot ([aitoluonto.fi](http://aitoluonto.fi))
  - Hanke vastaanottopisteestä
- Viljelijät
  - hinnoittelu, saatavuus, aikataulu
- Mikrobit ja kasvatetut värit

